

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 marca 2013r.,

sprawy **R. S.**

wobec którego warunkowo umorzono postępowanie za czyn zabroniony z art. 160 § 3 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 17 maja 2012 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego z dnia 30 stycznia 2012 r.,

p o s t a n o w i ł

- 1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2) obciążyć R. S. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy umorzył warunkowo postępowanie o czyn z art. 160 § 1 k.k. wobec R. S. Na skutek apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 17 maja 2012 r. zmienił wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że uznał, iż oskarżony działał nieumyślnie i przyjął kwalifikację zarzucanego mu czynu w oparciu o art. 160 § 3 k.k. W pozostałym zakresie wyrok został utrzymany w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca R. S., zarzucając:

- 1) rażąco obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia tj. art. 439 § 1 pkt. 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 10 k.p.k. w zw. z art. 12 § 1 k.p.k. oraz w zw. z art. 405 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. oraz w zw. z art. 160 § 3 i 5 kk przez skazanie oskarżonego R. S. za przestępstwo z art. 160 § 3 kk w

sytuacji, gdy w trakcie postępowania przed Sądem I i II instancji nie doszło do złożenia wniosku o ściganie tego przestępstwa, ponieważ wniosek taki złożył pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, już po zamknięciu przewodu sądowego w sprawie,

2) rażąco obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zapadłego orzeczenia tj. art. 439 § 1 pkt. 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 6 k.p.k. w zw. z art. 12 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. oraz w zw. z art. 101 § 1 kk pkt. 4 i art. 102 kk przez warunkowe umorzenie postępowania w sprawie, w której nastąpiło przedawnienie karalności, z uwagi na fakt, iż R. S. był oskarżony o wywołanie skutku - ciężkiego uszczerbku na zdrowiu oraz o umyślne narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, a skazany został za typ nieumyślny, którego termin przedawnienia karalności jest krótszy niż zarzuczonego mu typu umyślnego.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i utrzymanego nim orzeczenia Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o uznanie jej za oczywiście bezzasadną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co uzasadniało jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Jeśli chodzi o zarzut nr 1, argumentacja przedstawiona przez skarżącego nie jest trafna i opiera się na częściowo wybiórczym traktowaniu orzecznictwa sądowego. W pierwszej kolejności wskazać należy, co słusznie sygnalizuje Prokurator w swojej odpowiedzi, że całe postępowanie karne przeciwko R. S. zostało wszczęte z urzędu, ze względu na założoną wówczas kwalifikację prawną czynu (art. 160 §1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k.). Dopiero 7 września 2010 r. w sprawie o sygnaturze II K 1.../08 Sąd I instancji uprzedził o możliwości zmiany kwalifikacji na typy nieumyślne (tj. art. 160 § 3 k.k. i art. 156 § 2 k.k. w zw. z art. 156 § 1 pkt. 2 k.k.). Taką też finalnie kwalifikację przyjęto (dopiero podczas kolejnego rozpoznania sprawy w kwalifikacji prawnej pozostał jedynie art. 160 § 3 k.k.). Rdzeniem argumentacji skarżącego jest to, że w jego opinii wniosek, o jakim mowa w art. 12 § 1 k.p.k., złożyć można najpóźniej do końca przewodu sądowego w I instancji (s. 4 kasacji). Tymczasem, zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem

sądowym, wniosek taki może być złożony na każdym etapie postępowania (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego VI KZP 51/73, aprobująco w tej materii M. Cieślak i Z. Doda, *Przegląd orzecznictwa*, Palestra 1976, z. 12, s. 46), także w postępowaniu odwoławczym (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego VI KZP 43/68, OSNKW 1971, nr 7-8, poz. 101; aprobująco w tej materii M. Cieślak i Z. Doda, *Przegląd orzecznictwa*, WPP 1972, nr 2, s. 251). Jeżeli zaś wniosek z art. 12 § 1 k.p.k. nie został złożony do rozpoczęcia przewodu sądowego lub okoliczności wskazujące na możliwość prowadzenia postępowania o typ wnioskowy ujawnią się już w trakcie postępowania, sąd zobligowany jest ustalić w tym zakresie wolę uprawnionego.

Oznacza to, że jeśli potrzeba złożenia wniosku ujawni się w toku prowadzonego już postępowania (np. w związku ze zmianą kwalifikacji prawnej), możliwe jest złożenie wniosku, o którym mowa w art. 12 § 1 k.p.k., co tym samym konwaliduje wcześniejszy jego brak i dokonane wówczas czynności (tak m.in. T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Zakamycze 2003, komentarz do art. 12 k.p.k. teza nr 2). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie uznaje, że z uwagi na brak regulacji szczególnej związanej ze sposobem (formą) przekazania wniosku o ściganie, dopuszczalne jest uczynienie tego przez prawidłowo umocowanego pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego, jeśli z innych okoliczności nie wynika wprost w sposób obiektywny wola przeciwna jego mandanta.

Warunkiem skuteczności złożenia przedmiotowego wniosku jest także, by nastąpiło to przed upływem terminu przedawnienia karalności danego typu.

Tej kwestii dotyczy zarzut nr 2 kasacji, w którym jej autor wskazuje, że nastąpiło przedawnienie karalności przestępstwa z art. 160 § 3 k.k. (typu nieumyślnego). Z tym poglądem także nie można się zgodzić. Przepisy regulujące bieg terminów przedawnienia mają charakter materialnoprawny.

Artykuł 101 § 1 k.k. wskazuje na terminy przedawnienia karalności przestępstw, różnicując je ze względu na zagrożenie ustawowe. Determinuje on zatem kwestie upływu terminu przedawnienia odnośnie przestępstwa rzeczywiście popełnionego, tj. czynu realizującego znamiona konkretnego typu czynu zabronionego, jakiego dopuścił się sprawca. W tej perspektywie nie jest przesądzająca o konieczności umorzenia postępowania, ze względu na przedawnienie, kwalifikacja przyjęta w akcie oskarżenia. Wiążąca w optyce art. 101 k.k. jest kwalifikacja zachowania sprawcy prawidłowo, ostatecznie i prawomocnie

ustalona przez sąd. W niniejszej sprawie zakwalifikowanie czynu R. S. z art. 160 § 3 k.k. nie było w kasacji obrońcy kwestionowane (ani jako rażące naruszenie prawa procesowego, ani prawa materialnego). Także Sąd Najwyższy nie dopatrył się w niniejszej sprawie naruszenia prawa materialnego, które prowadziłyby do konieczności uchylenia wyroku Sądu odwoławczego w zakresie przyjętej kwalifikacji, bądź opisu czynu jako nieumyślnego. Zatem przepisy o przedawnieniu należy w niniejszej sprawie odnieść do art. 160 § 3 k.k., jako przestępstwa przypisanego skazanemu. Termin przedawnienia dla tej kategorii przestępstw zgodnie z art. 101 § 1 pkt 4 k.k. wynosi lat 5 i ulega przedłużeniu o kolejne 5 lat przy spełnieniu warunków określonych w art. 102, co miało miejsce w niniejszej sprawie.

Skutek w postaci narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszkodzenia ciała pacjentki będący rezultatem zachowania nieumyślnego przypisanego sprawcy nastąpił 18 września 2002 r. i od tego momentu należy liczyć bieg terminów przedawnienia z uwzględnieniem art. 102 k.k. Wobec tego, uznać należy, że wniosek o ściganie przestępstwa z art. 160 § 3 k.k. został złożony przed upływem okresu przedawnienia karalności czynu. Także prawomocny wyrok w sprawie zapadł przed jego upływem.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.